

ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH ENERGETYKÓW

00-628 WARSZAWA
ul. Marszałkowska 21/25 lok. 76
Tel. / Fax. (0-22) 825-26-64
Tel. / Fax. (0-22) 875-94-88
Fax: (0-22) 875-95-14
E-Mail: zzze@interia.pl

BPH PBK S.A.
ODDZIAŁ W WARSZAWIE
49 1060 0076 0000 3200 0068 0957
NIP: 525-21-90-391
REGON: 016443179

Warszawa 14 grudnia 2006 roku.

Pan
Michał Krupiński
Podsekretarz Stanu
W Ministerstwie Skarbu Państwa

Pan
Tomasz Wilczak
Podsekretarz Stanu
W Ministerstwie Gospodarki

Stanowisko

Zrzeszenia Związków Zawodowych Energetyków
w sprawie
 rządowego programu konsolidacji przedsiębiorstw energetycznych
 oraz związanych z tym programem zagadnień:

- *wydania akcji pracowniczych,*
- *wartości zbywczej akcji pracowniczych,*
- *udziału pracowników przedsiębiorstw energetycznych, których pracodawcy nie powstałi w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego w procesie konsolidacji i prywatyzacji*

W nawiązaniu do pisma Ministerstwa Skarbu Państwa i Ministerstwa Gospodarki z dnia 24 listopada 2006 roku, kierowanego do Zrzeszenia Związków Zawodowych Energetyków wyjaśniamy co następuje:

Przypominamy - celem wyjaśnienia, że rekomendującym „Program dla elektroenergetyki” z dnia 28 marca 2006 roku Radzie Ministrów było Ministerstwo Gospodarki. Przyjęte ramy czasowe zostały ustalone z pominięciem organizacji związkowych, bo na ten moment MSP i MG nie prowadziło dialogu społecznego.

Należy zaznaczyć, że Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków, jako znacząca branżowa centrala związkowa unika stawiania siebie w wygodnej pozycji krytyka cudzych działań. Będąc odpowiedzialnym, za dbałość o prawa pracownicze, w ramach niniejszego stanowiska postaramy się przedłożyć propozycje nowelizacji ustawy „prawo energetyczne” oraz projekt porozumienia społecznego, które to dokumenty (w naszej ocenie) pozwolą rozwikłać pojawiające się problemy¹. Liczymy na to, że niniejsze stanowisko przyniesie wartość dodaną zarówno dla „Programu dla elektroenergetyki” jak i zatrudnionych w przedsiębiorstwach energetycznych pracowników oraz utwierdzi Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w przekonaniu, że **dialog społeczny, jako wspólna praca nad poszukiwaniem najlepszych rozwiązań jest potrzebny oraz korzystny zarówno dla każdej ze stron jak i dla diskutowanych rozwiązań.**

Mamy nadzieję, że przedstawione poniżej propozycje ZZZE nie zostaną odebrane jako działanie zmierzające do „blokowania lub utrudniania” prowadzonych prac konsolidacyjnych, o ile zostaną przyjęte z należytą uwagą. Biorąc pod uwagę deklarowaną dobrą wolę stron dla prowadzenia dialogu społecznego - co bezskutecznie próbujemy potwierdzić, to podsumowanie niniejszego Stanowiska nie będzie wymagane.

WSTĘP

Odnosząc się do pierwszych sprawozdań z realizacji rządowego Programu dla Elektroenergetyki Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków niniejszym przypomina o swoim negatywnym stanowisku w stosunku do jakości przygotowania oraz realizacji tego programu. Z gorzką satysfakcją utwierdzamy się w przekonaniu o słuszności stawianych przez nas uprzednio zarzutów, co potwierdzają obecne trudności i kontrowersje (artykuł z dnia 2.10.2006. „Holding czy koncern”², stanowisko Zrzeszenia z dnia 10.11.2006.). Przypominamy, że już poprzednio wskazywaliśmy możliwość pojawienia się opisanych poniżej problemów.

Kwestie te możemy zaszeregować w trzech grupach:

1. Pierwsza grupa zagadnień to programowe niedociągnięcia **natury prawnej** polegające na nie przystawaniu obecnie obowiązującego prawa (w szczególności ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji) do realizowanego przez Skarb Państwa modelu konsolidacji spółek energetycznych (na potrzeby tego stanowiska określanymi jako „spółki parterowe”) oraz prywatyzacji przez giełdę spółki konsolidującej przedsiębiorstwa

---

¹ Całość propozycji stanowi załącznik do niniejszego stanowiska.

² „Holding czy koncern” artykuł polemiczny J. Śniadecki – www.zzze.pl, Opracowania

energetyczne (na potrzeby tego stanowiska określanej jako „spółka portfelowa”). Wady te mogą doprowadzić do poważnych problemów w wydawaniem akcji uprawnionym pracownikom (szczegóły w „Stanowisku Forum Związków Zawodowych ENEA S.A., z dnia 30 listopada 2006 roku.)

2. Druga grupa sygnalizowanych uprzednio problemów to **wartość zbywcza** akcji spółek parterowych, która stawia pod ogromnym znakiem zapytania sens konsolidacji dla tysięcy pracowników przedsiębiorstw konsolidowanych
3. Trzecia grupa sygnalizowanych problemów to kwestie przydziału akcji pracownikom przedsiębiorstw energetycznych prowadzonych przez spółki, które nie zostały utworzone w procesie komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych.

AD 1 Jak zasygnalizowano powyżej: **przyczyną wskazanych w pkt 1 problemów jest nie przystawanie prawa o akcjach pracowniczych do wypracowanego przez Ministerstwo Skarbu Państwa modelu konsolidacji i prywatyzacji przedsiębiorstw energetycznych.**

Jak wiemy, model ten w skrócie zakłada wyzbycie się przez Skarb Państwa akcji przedsiębiorstw energetycznych na rzecz nowoutworzonej portfelowej spółki prawa handlowego, w zamian za 100 % pakiet jej akcji. Docelowo, mniejszościowy pakiet posiadanych przez Skarb Państwa akcji spółki portfelowej ma trafić na giełdę papierów wartościowych. Można, więc śmiało postawić tezę, że **nawet po realizacji wszystkich etapów konsolidacji i prywatyzacji Skarb Państwa będzie nadal jedynym podmiotem, który będzie posiadał realny wpływ zarówno na spółkę portfelową jak i na spółki konsolidowane.** Przy okazji konsolidacji Ministerstwo Skarbu Państwa planuje zrealizować własne zobowiązania w stosunku do pracowników przedsiębiorstw prowadzonych przez spółki parterowe polegające na wydaniu akcji pracowniczych. Podstawą prawną do tych działań ma być obowiązująca ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, co w ocenie Zrzeszenia Związków Zawodowych Energetyków jest błędem.

Niestety wskazana wyżej ustawa pozwala bezkolizyjnie uregulować kwestie akcji pracowniczych tylko w klasycznym modelu prywatyzacji, zakładającym przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego w spółkę prawa handlowego, a następnie wyzbycie się jej walorów (akcji, udziałów) na rzecz inwestora prywatnego (rozumianego jako podmiot inny niż podmiot z decydującym udziałem Skarbu Państwa). Realizowany przez Skarb Państwa model konsolidacji i docelowej prywatyzacji przez giełdę części walorów spółki portfelowej daleki jest od modelu przewidzianego przez ustawę o komercjalizacji i prywatyzacji. Stąd, aby osiągnąć deklarowany cel, jakim jest wydanie akcji pracownikom, uniknięcie płacenia

ekwiwalentu czy wykonywanie kosztownych ekspertyz, koniecznym jest podejmowanie działań, które niejako „na siłę” starają się wtłoczyć proces konsolidacji w ramy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, po to by zadziałały opisane w niej mechanizmy.

Działania takie powodują, iż **proces konsolidacji staje się nieczytelny**, prowokuje media i społeczeństwo do stawiania pytań o podtekst polityczny i ukryte korzyści, a także, co jest najbardziej istotne, stawia pod znakiem zapytania możliwość prawną otrzymania akcji pracowniczych (stanowisko Forum Związków Zawodowych ENEA S.A. z dnia 30 listopada 2006 roku).

Ministerstwo Skarbu Państwa powinno przewidzieć, że przy okazji tworzenia „trzeciej drogi” polegającej **na prywatyzacji przedsiębiorstw energetycznych bez ich prywatyzacji** należałoby uprzednio przygotować do tych działań solidną podstawę prawną. Nasuwa się więc twierdzenie, że najlepszym rozwiązaniem byłby uchwalenie ustawy, która w kompleksowy sposób normowałaby to zagadnienie. Należy się jednak zastanowić, w jaki sposób będzie to odebrane społecznie. Już w chwili obecnej pojawiają się publikacje prasowe o planowanej **„spec-ustawie”**, która jeszcze bardziej zwielokrotni przywileje elektroenergetyków³. I właśnie w związku z odbiorem społecznym ZZZE proponuje, aby wydawanie akcje uprawnionym pracownikom oprzeć na zasadach przewidzianych w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych z jednoczesną „szczątkową” nowelizacją ustawy „prawo energetyczne”. Pozwoli to uniknąć wrażenia, iż dla branży elektroenergetycznej tworzy się specjalną ustawę regulującą kwestie akcji pracowniczych w sposób odmienny niż w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji, a także zarzutu ewentualnej niekonstytucyjności.

W związku z powyższym proponuje się uchwalenie ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne⁴ dodającej w zmienianej ustawie rozdział 7a zatytułowany „*Udział pracowników w prywatyzacji przedsiębiorstw energetycznych*” oraz wprowadzający kolejno artykuły 57a, 57b, 57c⁵

Uzasadnienie dla treści art. 57a zostało już przytoczone.

Art. 57 b pozwoli na uniknięcie omówionych szerzej w stanowisku Forum Związków Zawodowych problemów z nabyciem akcji przez uprawnionych pracowników.

---

³ **Pracownicze walory na spec-zasadach** serwis Gazeta.pl poniedziałek 27 listopada 2006 roku.

⁴ Pełny tekst propozycji w załączniku

⁵ Pełna treść w załączniku

W tym miejscu należy nadmienić, że w razie braku woli politycznej Parlamentu RP do zmiany wskazanej ustawy można posłużyć się stanowiącym załącznik nr 2 projektem umowy społecznej. Należy wskazać, że podpisanie tego dokumentu wywoła te same skutki prawne, co uchwalenie ustawy.

AD 2 W przypadku uporania się z problemem przekazania akcji uprawnionym pracownikom pojawia kolejny problem, a mianowicie wartości zbywczej tych akcji, a ściślej rzecz ujmując jej braku.

Z doświadczeń uprzednich prywatyzacji, a także z założeń prawa popytu i podaży wynika, że **akcje jakichkolwiek spółek są warte tyle ile ktoś gotów jest za nie zapłacić**. Potencjalny nabywca jest natomiast gotów płacić za akcje tylko i wyłącznie wtedy, gdy w ramach ich zakupu zyskuje:

– realny wpływ na emitującą akcje spółkę,

lub przynajmniej

– prawo do godziwego i pewnego zysku z dywidendy

Akcje mają wartość zbywczą także wtedy, gdy istnieje publiczny obrót tymi walorami i możliwość zbycia ich z zyskiem.

W przypadku „trzeciej drogi” z jaką mamy do czynienia w modelu proponowanym przez Ministerstwo Skarbu Państwa istnieje prawdopodobieństwo (graniczące z pewnością), że pracownicy naberą akcje posiadające wprawdzie wartość nominalną lecz nie posiadające żadnej wartości zbywczej.

Po przeprowadzeniu konsolidacji wg wersji rządowej pracownicy naberą od Skarbu Państwa do 15 % akcji, spółki, której prawami z akcji będzie rozporządzać – wprawdzie pośrednio, poprzez spółkę portfelową - nadal Skarb Państwa. Nie zmieni tej sytuacji fakt sprzedaży części akcji spółki portfelowej poprzez giełdę papierów wartościowych.

W tej sytuacji trudno będzie pracownikom znaleźć inwestora, który będzie zainteresowany zakupem od nich akcji, z tej przyczyny, że akcje te tylko i wyłącznie skupione „w jednym ręku” dadzą, co najwyżej określone w Kodeksie spółek handlowych „prawa mniejszościowe”. Nie będzie też dla inwestora zachęcająco brzmiało stanowisko Rządu Polskiego o potrzebie zachowania ścisłej kontroli Państwa nad branżą energetyczną oraz brak perspektywy przekazania przynajmniej części akcji spółek parterowych na giełdę papierów wartościowych.

W przypadku rzeczywistej prywatyzacji tzn. w sytuacji, gdy Skarb Państwa zdecydowałby się sprzedać znaczny pakiet akcji prywatnemu inwestorowi (jak to miało miejsce chociażby w przypadku spółki Elektrownie Warszawskie S.A. czy Górnośląski Zakład Energetyczny S.A.) Prywatny inwestor byłby zainteresowany nabyciem akcji pracowniczych, które poza wartością nominalną zyskałyby także wartość rynkową. Skarb Państwa chcąc pozostać jedynym decydem w zakresie energetyki (co ZZZE akurat pochwała) powinien jednak zrekompensować pracownikom postawienie ich w sytuacji nabycia akcji bez wartości zbywczej.

Rozwiązanie tego problemu można upatrywać w możliwości zamiany akcji spółek parterowych na akcji prywatyzowanej częściowo poprzez giełdę spółki portfelowej. Taka zamiana dałaby możliwość sprzedaży posiadanych przez pracowników akcji w ramach obrotu giełdowego.

Uregulowanie prawne tego problemu daje projektowany art. 57 c⁶ oraz projekt umowy społecznej

Ad 3 Kwestia uregulowania problemu przekazania części akcji pracownikom przedsiębiorstw energetycznych prowadzonych przez spółki nie powstała w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych nie zyskała dotąd należytej uwagi Skarbu Państwa. Należy natomiast podkreślić, że kwestie te dotyczą wielu tysięcy pracowników. Pominięcie ich przy procesach prywatyzacyjnych może wywołać szereg niepokojów społecznych, które negatywnie odbiją się na procesach konsolidacyjnych. W tym przypadku Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków oczekuje na propozycje Skarbu Państwa.

Podsumowanie

Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków uznaje za słuszną ideę mówiącą o konieczności zachowania kontroli polskiego państwa nad jedną z najbardziej strategicznych branż, jaką jest branża energetyczna. Nie może się jednak zgodzić na osiągnięcie tego celu kosztem praw pracowniczych, które przy realizacji tego modelu są zagrożone. W związku z powyższym wzywa się do zaniechania działań przygotowawczych (tworzenia spółek celowych) jako zaprzeczenie dla stwierdzenia, iż „bierze się pod uwagę stanowiska związków zawodowych”; to jest **wstrzymanie konsolidacji** do czasu uchwalenia proponowanych zmian, bądź wypracowania innego rozwiązania, satysfakcjonującego pracowników.

ZRZESZENIE
Związków Zawodowych Energetyków
PRZEWODNICZĄCY
Janusz Śniadecki

---

⁶ Projekt w załączniku